

Wout Verweij bij het monument voor de bemanning van de B17. De bommenwerper stortte 22 februari 1944 neer in een weiland bij Zegveld. Het wordt donderdag onthuld. „De Last Post en het Amerikaanse volkslied worden gespeeld.”
FOTO RENÉ BOUWMAN

Voor onze vrijheid...

Monument voor bemanning bommenwerper San Antonio Rose

door Chris Ververs

ZEGVELD • Het hele dorp loopt uit als de B17-bommenwerper San Antonio Rose tijdens de Tweede Wereldoorlog neerstort in het weiland bij Zegveld. Het toestel is kort daarvoor door de Duitse jachtvliegers neergehaald. Acht Amerikanen komen om. Twee overleven ternauwernood dankzij hun parachutes. Donderdag wordt een monument onthuld als eerbetoon aan de slachtoffers.

Geen schijn van kans heeft de Amerikaanse bommenwerper op die bar koude 22e februari in 1944. Zeker zes Duitse jachtvliegtuigen doorzeven de San Antonio Rose, waarna het toestel op de veenbodem te pletter slaat. Acht van de tien bemanningsleden zijn dan waarschijnlijk al dood. „Het is een bloedbad aan boord. Mensen zijn in het hoofd geraakt. Dat twee man het er

nog levend vanaf brengen, is een wonder”, vertelt Wout Verweij, die het monument ontwierp.

47 jaar woont hij in het Woerdense dorpje. De crash fascineert hem nog steeds. „De tienkoppige bemanning komt terug van een missie in Duitsland. Doel is zo veel mogelijk bommen werpen op het industriegebied bij Brunswijk, waar onder meer oorlogsvliegtuigen worden gebouwd”, weet Verweij. „In Duitsland is de staart al kapotgeschoten door afweergeschut. Dankzij een dik wolkende en vier buitenboordmotoren ontsnappen ze. Op de weg terug naar Engeland worden ze in Nederland geconfronteerd met een strak blauwe lucht. Slecht nieuws...”

Het duurt dan ook niet lang voordat de nazi's het Amerikaanse vliegtuig opmerken. Bij vliegbasis Soesterberg stijgen zes jachtvliegtuigen op. „Ze hebben

‘Het gaat van rakke-takketak’

vrij spel. Het is prijsschieten”, vertelt Verweij begeesterd. „Het gaat van rakke-takketak.”

Twee Amerikanen weten wonderwel aan de Messerschmitts te ontsnappen. „Ze kloppen aan bij boer Cornelis Bol en vragen om whisky tegen de pijn. Maar behalve wat wijn heeft hij alleen melk in huis. Dorpsdokter Roskot wordt gehaald. „Ze zijn allemaal door de Duitsers gevangengenomen. Vier maanden zitten ze vast, onder meer in Kamp Amersfoort. Maar... ze overleven wel de oorlog.”

Nabestaanden

Dertig jaar lang loopt Verweij al met een metaaldetectortje door het weiland. Zijn schuur ligt vol met restanten van de bommenwerper. Duitse patroonhulzen, de motor van het boordwapen, een pantserplaat uit de cockpit. Contact met nabestaanden is er ook. „Van restanten laat een nichtje een

hangertje maken.”

De dag die de levens van vele families voorgoed verandert, mag nooit worden vergeten. Daarom ontwierp Verweij samen met een paar Zegvelders een monument. Een vooraanzicht van de B17. Daarboven de tekst: ‘Gesneuveld voor onze vrijheid’. „Het komt in de sloot te staan. Vlak bij het weiland waar nog altijd resten worden gevonden.”

Drie families uit de Verenigde Staten zijn donderdag aanwezig bij de onthulling: een zus van de navigator, een nicht van de copiloot en een neef van de piloot. Samen met hun gezinnen. Ook een afgezant van de Amerikaanse ambassade en burgemeester Victor Molkenboer wonen de ceremonie bij. „De Last Post en het Amerikaanse volkslied worden gespeeld. Voor de familie betekent het heel erg veel dat er nog steeds aandacht is voor hun verlies.”